

тна доза истина и заслужава внимателно изследване. Матю Арнолд⁶ се е спрял на този въпрос с изключителна вещина в стихотворението си „The Gypsy Scholar“⁷. Дори измамата и шарлатанството не могат да просъществуват във времето, ако в основата им не стои някаква истина, а онова, върху което се крепи градежът на циганското магьосничество, никога не е било старателно изучавано. Вярвам, че съм сторил това с философски дух и разум и освен това съм онагледил коментарите си по начин, привлекателен за масовия читател.

Има достатъчно основания да се смята, че голяма част от циганските магии са донесени от ромите от Източна Индия. Това е особено вярно за онези роми, които днес населяват Източна Европа. Изключително интересно е наблюдението, че сред тези хора все още съществува, и то в доста голям мащаб, шаманизмът, който, изглежда, произхожда от същия татаро-алтайски извор, който още отколе бил открит сред акадско-вавилонската и етруската раса, както и сред индуските планински племена. Ето защо вярата в тъпана и в демона като болест (гоненето на дявола) ще бъдат подробно онагледени на следващите страници по ред любопитни начини. Убеден съм, че с тяхното описание съм показал колко много останки от тази примитивна религия или култ продължават да съществуват под различни имена в най-просветените центрове на цивилизацията. И най-почтително заявявам пред моя читател или критик, че нито за миг, нито в този, нито в друг случай, не съм се отклонявал от същността на темата и че целият ми труд е едно внимателно обмислено и последователно цяло. За пълнота на заглавието може би трябваше да добавя ред или два относно онагледяването на много от циганските магьосничества с примери, извлечени от други фолклорни източници; смятам, че това съвсем не е неуместно, като се има предвид темата като

⁶ Матю Арнолд (1822–1888) – английски поет и критик. – *б. пр.*

⁷ „The Gypsy Scholar“ („Циганинът учен“), 1853 г. В основата на поемата е историята за оксфордски студент, който, отегчен от университета и колегите си, се присъединил към цигански табор – *б. пр.*